

Навіть колиб не було всіх цих фактичних даних, то сам один згаданий наприкінці лист Тараса до Кухаренка ви-старчав би як доказ, що поет в літі 1844 р. не їздив на Україну. В тім листі читаємо ось що: „Був я уторік на Україні — був у Межигорського Спаса і на Хортиці, скрзь був і все плакав“. Тут маємо виразне засвідчення самого Шевченка, що його поїздка на Україну відбулася „уторік“, тобто в 1843 р. Чиж можна припустити, щоби, перебувши щойно минуле літо на Україні, поет в падолисті згадував саме уторічню подорож, а промовчав недавню!

Значить, нема найменшого сумніву, що Шевченко в 1844 р. не виїздив літом на Україну. Прибувши з початком березня 1844 р. до Петербурга, пересидів тут цілий рік, зайнятий роботами в Академії, видавництвом „Живописної України“, прилаштуванням до друку „Чигиринського Кобзаря“ і „Гайдамаків“, „Гамалії“, „Тризни“ й ін. Щойно покінчивши Академію та отримавши диплом на „вольного артиста“, покидає 25 березня 1845 р. столицю і переїздить на Україну.

Таких помилок, недокладностей і невірних здогадів у згаданій праці Кониського є чимало. Цєю невеличкою статтею бажаємо звернути увагу наших шевченкознавців на це, що вже крайня пора подбати про новий життепис Шевченка, що вдоволив би вимогам новочасної науки.

Дм. Донцов

Точка над І

Не можемо нарікати, що нашим часам брак почуття гумору. Коли ця стаття буде видрукована, череватий висланець виголоджені країни комунізму займе почесне місце в Лізі Народів „акул буржуазного імперіялізму“.

Тема, якій позаздривби Свіфт. Ленін називав Лігу „товариством розбишак і гнобителів народів“. В 1926 р. Виконком московського Інтернаціоналу домагався „єдиного пролетарського фронту проти Ліги Народів“; соціялістів європейських, що працювали в Лігою, викпивала Москва за „соціял-зрадників“ і „парламентарних кретинів“; „домом сходин“ для імперіялістів, параваном для їх крутіїств назвав Лігу Сталін, а Літвінов з постаттю, з якою совітські карикатуристи малюють налятих салом „буржуїв“, в звіті ЦК Компартії, в січні біжучого року — глузував з „припорошених пидом архівів Ліги Народів“, з гордістю вказуючи на великі завдання „нашої червоної армії, нашої червоної фльоти і нашого червоного летунства“. І раптом—про армію ні слова, про „акул“ ні слова. Натомість, по закулісових торгах з Барту і з іншими „гнобителями народів“, перечекавши довший час в передпо-

кою, тишком-нишком вкрадається совітський Ванька-Встанька до „дому сходин“, де засідає „товариство розбишак“...

Мусіло зайти богацько річей, які й „не снилися мудрцям“, щоби світ зміг оглядати подібну фарсу!

Ця фарса не була одинока. Слідом за угодою з „імперіалістичними акулами“ наступила угода Кремля з „соціал-зрадниками“ і з „парламентарними кретинами“ 2-го Інтернаціоналу. Французька соціалістична партія і російська соціалдемократія (меньшевики), себто Блюми і Абрамовичі, — створили з московськими гангстерами єдиний фронт — для „боротьби з фашизмом“ за... „свободу демократії“. Ще вчора обидва крила соціалізму запозичали у баби Палажки й Параски аргументів для полеміки. Комуністи не називали Тома й Вандервельде інакше як „запроданцями буржуазії“. Соціалісти—лаяли компанію Сталіна й Літвінова — „тюремниками й душегубами“, що взяли цілу країну „під закаблук терористичної диктатури“ (Соціалістический Вестник, Париж, чч. 15—16) тепер—„запроданці“ разом з „душегубами“ „одним братерством скуті“ — ідуть здійснити „високий ідеал соціалізму“...

І цю фарсу мусіли попередити річі, „що й не снилися нашим мудрцям“.

Маємо діло з якимсь новим маневром марксизму, якимсь перегрупованням, відступом „на згори приготовані позиції“, маневром—який бачимо і в єдинім протифашистівськім фронті соціалістично-комуністичнім, і в капітуляції московських Аль-Капоне перед світовим ареопагом в Женеві і — в радіснім верреску масонсько-жидівського пресового джез-бенду на честь „єдиного фронту“ та Кремля, і в трагікомічнім заклопотанні наших радикалів-соціалістів, яким і сором комуністичну Москву підтримувати, і лячно приказів Блюмів і Адамовичів з Інтернаціоналу не послухати.

А цей джез-бэнд розверещався не на жарт. Тут і Шарль Жід, і Геріо, і Огмар, і жидівські „Хвіля“ з „Нашим Пшегльондом“. Останній не посідається з захоплення з приводу вступу ССРР до Ліги Народів. Совітська Росія й Німеччина! Як можна їх порівнювати?! Таж Німеччина — де чужинецькі журналісти валенсаються вздовж і впоперек як у себе дома, щоби, повернувши, писати що і як хочуть про Гітлера; Німеччина, де настіж відчинені двері всіх культів; Німеччина, де голосовання відбувається з легальністю, незнаною горожанам напр. Румунії, — ця Німеччина для жидівського часопису — є „бельзубом, що скермовує людскість назад в морак не лише Середньовіччя, а навіть цілковитого схудобіння“. А Росія це майже рай. Не без певних страхіть, та вони є лише „трагічним викривленням незакінченої ще революції, що пірвала людскість на шляхи дальшого поступу“... Мільони знищених істнувань і мільярди знищених матеріальних цінностей, голод, рабство й руїна — такий є шлях до „поступу“. А „вступ ССРР до Ліги є одним з важних епізодів в нинішній гострій боротьбі

між поступом і темнотою, між згубливим понурим фаталізмом німоти та ідеалістичним полетом думки слов'янських і латинських народів" (Наш Пшегльонд, 5 IX.)... Письмацький полет, як бачимо, так поніс жидівського газетяра, що навіть в протекторах Ставіського над Сеною і в наслідниках Держинського над Москгою-рікою — побачив „ідеалістичний полет думки". А в комінтерні — спасителя цивілізації від залу варварської країни Гете, Гутенберга і Шілера, а єдину, гідну й мужню відправу Москві, промову швайцарця Мотти — називає Schwila (20 IX) „лебединим співом світа, що загибає."

І цілий цей пресовий вереск, що супроводжує нові посушення соціалістів в 2-го і 3-го інтернаціоналу, і мобілізація паризького шумовиння Блюмами і Кашенами — чи як їх називає *Matin* Блюмовими й Кашінськими, і вступ Росії до Ліги, і мобілізація наших „каменярів" і драгоманівців для оборони переслідуваного фашизмом Ізраеля і комуністів — все це зявища одного порядку, які є грізною осторогою і для нас. Для нас, себто для України і для тих українців, які думають національними категоріями і не дістають приказів з бюро одного чи другого Інтернаціоналу.

В імя чого і для чого відбувається ота мобілізація? В імя чого і для чого єдиний фронт? Для чого Літвінов в Лізі? Для чого деліріум жидівської преси? Для чого гістерія Геріо, звідки напад шалу радикалів, звідки їх „полеміка" з фашистами в якій елегантією і правдолюбністю самих себе перевищили? Що за землетрус наступив в Європі?

Землетрус дійсно наступив і є ним: поперше, моральний розклад соціалізму, подруге, народження фашизму — в Італії, в Німеччині, в Угорщині, в Австрії, в Фінляндії, в Англії, в Ірландії і на Україні. В італійським журналі *Ottobre* знаходимо мапу двох півкуль з закресленими країнами (м. і. і України), які є на шляху фашизації, де існує вже фашистівський режим, де існує організований фашистівський рух і де той рух є в стані формування. Фашизм шириться. Потреба ставити йому чоло — якраз і є причиною згаданих подій. Якраз небезпека фашизму й приводить до єдиного фронту соціалістів, комуністів, масонерів й жидівства.

„Наша ідея (ідея соціалізму—Д. Д.)—потерпіла жакхливу катастрофу"...—писав австрійсько праський *Neuer Vorwärts* (ч. 26 м.р.). „Наша ідея не мала більше сили витримати напір всього ні зеднати для нас розворушені маси середніх верств". Це була друга катастрофа: перша трапилася в Римі, а третя — в Берліні. Розбиті й здеморалізовані соціалісти вхопилися, мов потопаючі, совітської бритви. Це був один бік медалі — великий здвиг середніх мас, знаний під назвою фашизму, який розправившись з комунізмом в Італії, Німеччині, Угорщині, Фінляндії, збирається перевести ту спасенну операцію в Іспанії і в Англії. Показується, совіти відібрали командування над частиною соціалістичної армії лиш на те, щоби помогти

фашизмові розгромити кожну з окрема! Це вплинуло на злагодження тону комуністичного штабу без війська супроти соціалдемократії, а соціалдемократичного супроти комунізму. Підлога для „єдиного фронту“ знайшлося. Опинившись під тим самим закаблуком, „душогуби“ і „соціалзрадники“ нарешті знайшли спільну мову. Два перші зена „єдиного фронту“...

Та не лише проти великої брехні нашого часу — проти соціалістичної „свободи й справедливости“, виступив фашизм; Проти тих невеличких етнічних груп, які — чужинці в країні, що їх прийняла — насмілилися диктувати їй своє соціально-політичне і культурне „вірую“ (vide Троцький, Беля Кун, Самуелі, Айзнер і пр.) — теж виступив фашизм. Тому й представники тих груп своїми симпатіями — опинилися по тій стороні барикади, де шикуються до бою Блюми, Радеки, Абрамовичі, Кагановичі, Беря і Цедербауми... І не дивниця! Бо „тюремники“ й „запроданці“ (як титулували себе взаїмно интернаціоналісти), всеж мали з Пшегльондами і Хвільями спільне: представляли незначну меншість серед кожного народу і прислухалися до команди якогось Інтернаціоналу... Так утворилося третє зveno „єдиного фронту“.

Але фашизм повставав не лише проти соціалізму в усіх його постаях, не лиш проти марксизму й „Пшегльондів“. Ворожий „федераціям“ і комунізмові, він — нпр. в Гельзінгфорсі, в Берліні, в Києві — став силою протиросійською і протибольшевицькою. Не українські Абрамовичі-Мазепи, ні Чернови-Шаповали, не монархісти, не католики, — фашизм окричаний в ССРСР головною небезпекою для пановання Росії на Україні. Визвольні національні рухи підчас „весни народів“ 1848 готові були лутитися — з Бонапартом, з Миколою І, з усякою силою, яка ворожила тріумф їх справі. Фашизм — боється Совіти — може лутитися з Німеччиною, з Японією чи з Англією — з силами, які забезпечуть його тріумф... Ця боязнь кинула совітську Росію — в обійми Ліги, в обійми зєднаних в ній народів, противних і фашизмові, і версальському status quo. Не дурно „фашистівська“ Японія і фашистівська Німеччина опинилися поза мурами Ліги, не дурно криво дивиться на Лігу Італія. Не дурно особистий орган Мусоліні, *Rorolo d'Italia* дивиться на Лігу як на товарнство обезпечень панів ситуації, „що ділає проти інтересів пробуджених народів“. Совіти і провідні держави Ліги (головно Франція з своїми сателітами) загрожені в своїм стані посідання фашизмом, — стали четвертим і п'ятим звенами „єдиного фронту“.

Загрожений фашизмом в Європі і в ССРСР, — як партія, що стремить до влади і як партія вже при владі, — комунізм відступив із свого немиримого становища: супроти фашистівського соціалізму на Заході і супроти версальської протифашистівської Європи.

З отим соціалізмом і з тою Європою погодили Компартію Мусоліні і Гітлер. Ось сенс останнього маневру комуністичних патріотів, маневра задуманого і подиктованого з Москви. Що цей маневр стрінувся з голосним „ура“ і „хай живе“ на честь Сталіна і серед розгромленої й безідейної вже соціалдемократії, і серед цілої ліберально-жидівської преси, зрозуміло. Ті, що привілеї своєї групки ідентифікують з „поступом“, ті сноби-Шарлі Жіди, Едвард Геріо і Ромени Роляни — які бачуть ідеал свободи в розпорошенню нації, в зірванні всіх дисциплінуючих одиницю звязків — родини, нації, церкви, — мусили бити браво цілій отій спілці з московським диктатором на чолі. Ясно що до того фронту — як шесте звено пристала масонерія, яку зліквідував в Італії Мусоліні, і якій здер маску з обличча народжений фашизм французький.

Цікаві, глибші, ніж видаються на перший погляд, перспективи отвирає цей новий маневр соціалізму для України. Як відомо, представники російсько-жидівського меншевізму Бер і Цедербаум вислали, з місця свого заслання в Казані, плаксиву депешу до французьких „товаришів“. В ній заохочували їх іти під булаву комунізму, хоч цей останній не гірш царату переслідує соціалістів в ССРСР. Депеша „казанських сиріт“ зробила вражіння бомби. Була вона не лиш черговою капітуляцією меншевізму перед большевиками. В цій депеші (висланий за згодою чи на припущення большевиків) побачили многи волю Москви піти на уступки соціалістам в середині ССРСР, не лише за його границями; побачили заповідь зміни курсу ССРСР проти соціалістів, заповідь розширення совітської *paus legal*... У Абрамовича, як то кажуть, від радості „в зобу диханіє спьорло“. В Соц. Вестнику, з кокетерією старої дівки, що нарешті знайшла довгожданого адоратора, доводить він, що „єдиний фронт“ немислимий без глибших „політичних перемін в Сов. Росії“, без злагодження „терористичної диктатури“ і без занехання „переслідування соціалістів“, одним словом „без рішучого й широго повороту в політиці большевицької диктатури“ — без запрошення соціалістів до уряду, до кліки і до спільного панування над мільоновою масою селянства — проти-соціалістичного і протисемітського, а на Україні — й проти-російського.

В цій перспективі якраз таїться грізна небезпека для нас. Бо — колиб пакт про ненапад перевели большевики не лише з Барту і Блюмом, але й з своїми соціалістами, то це нанесло би великий удар по нашому самостійницькому фронтові, де й так сидять „самостійники“ поневолі, тому, що ніхто не зазіхає на їх самостійницьку чесноту. А нехай повторяться демагогічні залицяння, як в 1917–19 рр. з боку

большевизму, і „самостійницький“ фронт „українського громадянства“ — розсиплеться як хатка з карт.

Та чи можна говорити про „зміну курсу“, про „еволюцію большевизму“?

Not kennt kein Gebot.

Теоретично не можна відкинути можливості совітської „весни“, подібної до тої, яку перед своїм упадком проголосили царські метеорологи, коли то по вбивстві Плеве, в серпні 1904 р. цар покликав „кабінет громадського довіря“ кн. Святополка-Мірського з заповідю „ліберальних реформ“, з закликом до співпраці з урядом. В потребі пішов на уступки громадянству неблаганий царат перед Цушімою, пішов Наполеон перед Ельбою і Люї Наполеон перед Седаном. Можуть піти й Совіти... Чи хтоб думав, — ще пару місяців тому, що „сталевий“ диктатор ССРСР — зі страху перед Ніппоном, сховається в пивниці держав Ліги Народів? Зараз по прийняттю Росії до Ліги — відручено на не означений час — зїзд Комінтерну, що мав відбутися 19 вересня.. Протягом перших шістьох років існування Комінтерну відбулося пять загальних зїздів, а протягом шістьох літ, що минули від останнього зїзду 1928 р. — не скликано ні одного. Як бачимо, це стан, який Москва хоче увіковічнити. Коли того треба було для зовнішньої політики Росії, як держави, — скликалися конгреси. щедринські комуністичні „головотяпи“ ревіли „ура“ „обожаяемому вождеві“, і грозили дати „лордам по мордам“. Треба, натомісць, для інтересів Росії, як держави, капітулювати перед всевітньою буржуазією — то „головотяпам“ наказали до дому вертати, і своїм ділом займатися: стягувати збіжа, „добровільні позички“ і пильнувати, щоби сільські „стрижії“ колосків на полях не стригли, „генеральної лінії“ трималися і тихо сиділи... Коли інтереси ново-відкритої Собельзоном російської „родіни“ того вимагають, можна забути про догму комунізму, можна свого сторожевого пса, голову Комінтерну, нашого землячка „із малоросів“ Мануїльського, на втіху Барту на лавцюг посадити,.. А коли такі фортели—блямучись перед цілим пролетаряттом — можна для добра Росії дозволити собі в політиці зовнішній, то чому не зробитиб — в потребі — і в політиці внутрішній?

Бо Совіти не ті вже стали! Зараз по стлумленню віденського бунту соціялдемократії, глузував з неї Радек, в ч. 67 „Ізвестій“. Чому прогнала австрійська соціялдемократія? Тому — що її „провідники не хотіли боротися. Їх огорнув параліж опортунізму. Вони хотіли вратувати бюрократичну організацію своєї партії і тому були готові капітулювати... перед фашизмом, щоби лиш дальше існувала їх організація, себто, щоби лиш пошилилися провідникам вигідні і добре оплачувані становища... Провідники соціялізму давно перестали боротися за соціялізм... Вони борються тільки за власне своє існування як бюрократії, що вийшла з робітничої класи і що у власнім існуванні

бачить самоціль". Чудові слова, які в цілості можна застосувати тепер до самого Радека і цілої совітської бюрократії.

Російські комуністи теж, хоч і хочуть, але не можуть боротися за соціальну революцію: вони теж — огорнуті парадом опортунізму, теж не боряться за жадну ідею, лише за власне існування, за існування нової большевицької бюрократії, що хоч теж з робітничої класи вийшла та не інтереси цієї класи, але своє власне, отої бюрократії, існування — зробили собі самоцілю. В ім'я цього інстинкту самозбереження — скапітулювали вони не перед фашизмом, але перед Європою, махнули рукою на соціальну революцію в Європі, в Азії (де їм заборонив її робити Барту), ліквідували Комінтери. В ім'я цього ж інстинкту — плюнули вони на комунізм в середині країни, де вже не говориться про класи, лише про "родину", — "от фінських хладних скал до пламенної Колхіди"; де з Леніна цитується не про світову революцію, а "о національній гордості великорусов", статтю, що разячо нагадує Карамзінове "О любви к отечеству и народной гордости" з XVIII в.; де Сталінові віддається шану як Миколі II-му, де знов запроваджено право проценту, де — як в капіталістичних країнах — розписуються внутрішні позички з "найліпшою й найпевнішою льокатою капіталу", де закон соціальної рівності осуджується як забобон; де комуністична догма, як і в політиці зовнішній, уступає місце догмі великодержавних інтересів єдиної і неподільної Росії. Суть — утриматися при владі отій новій "аристократії" — коштом політичної безправности і економічної експлуатації села і "окраїн" (під плащиком "федерації"). А це ж програма, на яку погодяться всі соціалісти! Чому ж не притягти їх до спільного стола, до участі в управі, як притяг "представників народу" царат, дозволивши їм говорити в Думі, а собі — рядити, — і створити серед наївних Абрамовичів і Винниченок — ілюзію "співпраці", викламкавши психічне відпругення серед соціалістичного світу? Чому не дати амнестії "казанським сиротам", які — все одно — і на засланні вірно стоять при "обожаємім вожді" і які так налякані фашизмом, що готові на все піти?

Історія бачила грізного Абд-Уль-Гаміда, що сховав до шуфляди зелений стяг пророка — прапор всесвітньої революції — за бакшиш зі сторони "невірних". Чому б не міг цього зробити так само розложений морально, так само притиснутий подіями (і Японією) до муру — комуністичний каліфат? Заключив він один "похабний мир" в 1918 в Берестю, тепер заключає другий — в Женеві, щоби трон вратувати... Історія бачила царського міністра графа Вітте, як хотів заглушити грізні хвилі революції — закликом до "братів-робітників". Чому б не звернутися з закликом до "братів-соціалістів" і Компартії, огорнутій панікою перед фашизмом? Не до чистоти догматичної тепер! Аби в сідлі утриматися! "Не до жиру, быть-бы живу"!

І чому б не відгукнутися на той заклик соціялістам, не тільки російським, але і нашим? Досить було депеші „казанських сиріт“ і прийняття совітського протекторату Блюмами — і вже наші марксистки збентежилися. Про все є місце писати в Гром ад. Голосі — про „спосіб проти блощиць“ і про те, „як квасити капусту“ — лише на виразний осуд нікчемного союзу французьких і російських їх товаришів з Москвою — місця немає! А соціалдемократи — мабуть щасливі, що не мають Впереду, в яким довелосьби таки займати до того факту становище. Що їх стримало би від компромісу з оглядженням большевизмом? Далекозорість політична? — вони її довели в рр. 1917 і наступних, коли не було жадного демагогічного гачка на туманів, кинутого большевиками, на який не зляпався би наш „демократичний“ чи „революційний“ соціяліст. Може нехить до совітського ладу? Та ж радикали ще недавно боронили „радянську систему влади“, хотіли йти „однолітнім фронтом з тими партіями, які стремлять до того самого ідеалу“ соціялістичного. Та ж політичний однодумець і високий протектор радикальної партії пок. М. Шаловал нічого не мав проти „союзу“ народів Сходу Європи, він же ж уважав, що „не може в ніякім разі вести Уккаїна протиросійської політики“. Та ж радикали й тепер зовсім не від кооперації з большевиками, коли повстануть „моральні основи для цього з боку комуністичної диктатури“. Та ж празький „Соціал-Демократ“ не завжди бачить злу волю у большевиків, навпаки признає їм — хоч і невдалі — наміри „зробити добре діло“. Та ж для цього с.-д. часопису — „світ суверенних націй — синонім світу вічного руйніцтва“, а в „світотівій опінії після війни спостерігається виразний поворот проти національного принципу“, а проти диктатури (тільки не фашистської) соціялістичної вони нічого не мають. Які, отже, перешкоди для людей цього способу думання — могли би повстати для компромісу з большевизмом, коли б він захотів зробити хоч один крок від комунізму до соціялізму?

Коли переслідування соціялістів минеться, коли для визнавців їх доктрини зробиться привілей в СССР — вони охоче погодяться і на колективізацію села і на большевицьку „федерацію“ і на безбожництво. Чують можливість політики уступок з боку Совітів і жида. І теж жадають привілеїв для себе. Schwila (1. IX.) жидівська доносить, що „на відбутій недавно нараді американських сіоністів викликала сенсацію несподівана заява голови тої організації Моріса Ротенберга, що сіоністичні провідники в Америці навязали розмови з совіцькими представниками в справі переслідування сіонізму і гебрійської мови в Сов. Росії і пр. В присутності американського посла в Москві Віліяма Буліта і посла совітського у Вашингтоні Трояновського, сіоністичні діячі відбули розмову з Літвіновим“. Заховання большевиків „позволяють сподіватися певної поправки положення“, бо „не можна собі подумати, щоби в країні, що

належить до Ліги Народів, сіоністична організація була нелегальна“...

Ізраель нюхом вичув заламання Совітів і їх мус іти на певні уступки також в політиці внутрішній — і зараз почав наступ: не заходився коло створення „єдиного фронту“ всіх „демократичних народів“ СССР, — проти диктатури, а — шляхом закулісових порозумінь з диктатурою постарався здобути для себе концесії і привілеї. Спершу для сіоністів, потім для кольонізації Криму й України. Такого самого привілею стараються — не дбаючи про положення мільонових трудящих мас — вижебрати для себе соціялісти, російські — нині, а завтра, може, їх українські „товариші“ з 2-го Інтернаціоналу. В 1905, користаючи з великих заворушень, з ослаблення царату, кадети і октябристи заключили угоду з режимом, коштом широких мас. Це саме готові тспер зробити теперішні кадети — соціялісти і жидівство, користаючи з ослаблення совітів, зі страху перед фашистівською масою.

Перспектива такої можливости — грозить захитати самостійницьким українським фронтом, внести в нього дезорганізацію і розлам. Бо знову можуть прийти часи, коли, як в 1917 самостійників виклинатимуть як зрадників народу, коли хмара вийшлих з обігу бувших спасителів України — з під знаку соціялізму — знову вийде на арену для „братнього порозуміння“ з большевиками, якіж „будь-що-будь“, все таки товариші і які навіть самостійність визнають (очевидно не буржуазну, не фашистівську!), які поможуть нам збудувати „свобідний“ союз „братніх народів Сходу“, і т. д., і т. п., як це стоїть у Маркса, Чернова, Шаповала, Леніна і Григорієва. А за ними підтюпцем поточуться всі „попутчики“, яких „самоотверженна“ спина ма лоросійська на те й створена, щоби підпирала — чийсь колюмни — новошляхівські чи сигналівські.

Що є соціялізм?

Як писав один дотепний француз,*) маси пролетаріату — на яких розбудувався соціялізм, — це те саме, що колишні лядскнехти, що — під командою новочасних кондотерів — Фордів і Вандербільдів, вирушали на підбій чужих ринків. Страйки — це бунти тих лядскнехтів, незадоволених суворою дисципліною, малою здобичю і мізерною платнею. Зорганізувавшись в союзи, вони — як римські легіонери — проголосили в Росії свого генерала володарем держави, або отаборившись за своїми синдикатами в Європі — мов феодали у своїх замках — наклали важку руку на цілу державу і суспільність, руйнуючи її податками законодавством — експропріуючи середній стан, селянство і ремісництво, плондруючи приватну власність й ошадности трудового населення (легально — через парлямент, нелегально — через радикально-масонських

*) Незабаром подамо його статтю про це в нашій журналі.

протекторів в Ставиських), руйнуючи хліборобство й промисловість, підчиняючи приватним інтересам своїх груп цілу державну машину (урядовців, законодавців, учительство, міністрів, дістаючи від часу до часу великі охлапи (нпр. в формі церковних дібр). Величезну більшість нації, над якою прагнуть установити диктатуру, уважають за нижчу касту, погорджуючи нею як „буржуями“ і „кулаками“.

З самоволею середньовічних феодалів — скінчила королівська влада, получившись з населенням, з третім станом, експлуатованим феодалами. Так повстав абсолютизм. Тепер на наших очах той третій стан, у величній марші на Рим, в 1922 р.; в боях на вулицях Берліна, Відня й Парижа — показав, що він — маса, маса активна, маса що має провідників, має ідеологію, що він величезна більшість нації, що не хоче бути ні лядскнехтами Фордів, ні Блюмів. Коли Маркс писав, що „нічого важного не стається в історії без насильства“, то третій стан показав, що не думає терпіти, щоб цю рецепту на нім випробовували марксисты, що її сам зуміє примінити, що диктатурі міжнародньої олігархії — здолає протиставити диктатуру національну. Середній стан, до якого належить і селянство, підніс бунт проти новітніх феодалів, проти їх штабу — соціалістичної партії, не під стягом монархічного абсолютизму, лише авторитетного фашизму.

Оборонитися перед цією новою силою в країні і в міжнародній політиці — ось укритий сенс останнього маневру комунізму. Осць чому плазує він перед Лігою, ось чому натякає на амністію, посилає „казанських сиріт“ як парламентарів до табору Блюма, розпускає чутку про „зміну курса“. „В большом хозяйстве пригодиться всякая дрянь“ — казав Ленін, в потребі — і соціалдемократи нащось здадуться...

А може до жадної зміни курсу у внутрішній політиці ССРСР, хоч-би тільки супроти соціалістів, — не прийде? Можливо, що совіти волітимуть розбити собі голову, зберігаючи чистими свої принципи. Не виключено, що ліквідація червоного, як і колись білого царату, наступить на Далекому Сході...

Але це не змінє факту, що під впливом фашизму, наш соціалізм — соромливо й зигзакуючи, простує в табор „єдиного фронту“ — в табор трьох інтернаціоналів: соціалдемократичного, комуністичного й жидівського. З розгромом соціалдемократії в Італії й Німеччині й з переходом її у Франції і в Росії до комунізму, — всякі різниці між обома інтернаціоналами зникли. З цього моменту — наш соціалрадикалізм стає чинником виразно проти українським.

Злучені з 2-им Інтернаціоналом, наші соціал-радикали (на спілку з Robotnik-ом) своєю мовчанкою морально підтримують його капітуляцію перед комунізмом.

Через свою нагінку на гітлеризм, який Україні нічого

злого не зробив, морально підтримують вони большевизм, який нам багато злого зробив.

Виступаючи з наказу 2-го Інтернаціоналу в обороні жидівської буржуазії в Німеччині, змушені мовчанкою поминати політику тої буржуазії та її комуністичних протекторів на Україні (Агро-Джойнт, поміч в колонізованню України своїми співвизнавцями і пр.), радикали-соціялісти стають мимовільними оборонцями тих ворожих нам сил.

Осуджуючи — разом з 2-им Інтернаціоналом всяку збройну акцію проти совітського „союзу“, дають тим самим тому „союзові“ моральну санкцію й оправдання його політики на Україні.

Виступаючи як „паціфісти“ проти Японії, не протестуючи проти совітського імперіялізму в Монголії підтримують наші соціал-радикали російський імперіялізм, бож викинення ССРСР з Манджурії є викинення його з чужої, не з російської території.

Кокетуючи з радикал-соціялістами Франції (Геріо і комп.) — роблять рекламу силам, ворожим Україні.

Ідучи плечем в плече з трьома інтернаціоналами, масонерією й з жидівством, наші соціялісти остаточно переходять в табор сил, виразно й активно Україні ворожих Наш соціал-радикалізм — стає силою протинаціональною.

Так є! Жадне бідкання над долею „неньки України“ по соціялістичних часописах, ані плач над положенням „трудящого люду“, тих хто рівночасно є в компанії найзаклятіших ворогів того люду — нікому очі не замаже. Світ розколюється на два табори, для тих, що сидять між двома кріслами — місця не стане! Приступлення Пшегльондів, Блюмів і Геріо до Москви з одного боку, боротьба за радикальну зміну конституції у Франції і в Англії, у виразно фашистівськїм дусі — найліпший тому доказ.

Хто підтримує совітську диктатуру в Росії, її панування на Україні та її союзників соціялістів, хто намагається зміцнити вагу ССРСР на полі міжнароднім — той є в таборі реакції, до яких би „лівих“ партій й світоглядів себе не зачисляв. Навпаки — сили дійсно революційні, гуртуються тепер там, де кільчаться й ростуть ідеї, подібні до зроджених перед 1922 році на Апенінськїм півострові.

„Праві“ 1934 р. не є праві з перед 1914-го. Тоді — праві сиділи в палацах, а ліві виходили на вулицю. Тепер — „праві“ фашисти, „праві“ гітлерівці, „праві“ лаповці в Фінляндії, — „праві“ патріоти в Парижі, „праві“ селяни українські на Київщині і Харківщині — вийшли на вулицю, а поліцію і скоростріли виставили проти них „ліві“, Факти, Фроти, Дзержинські і Бауери. Гра в старомодні етикети скінчилася і не допоможе вона і нашим соціялістам.

Тим більше що сильно можна сумніватися, чи плян „лівих“ удасться. Міжпартійне перемир'я у Франції напередодні розбиття. Не далекий час коли Тарде, Мартен, Петен і інші виступлять з невідлогою кабінету Думерга, що підпав під впливи радикалів і масонерії. Вулиця знов заговорила. Нарешті — не вічний і Барту. Хай совіти трохи довше посядять над Леманським озером на границі Франції, а Париж відчує хутко нового сусіда і над Сеною. Бож, перемалювавшись в „охоронний колір“ SFIO (франц. соц. партії) — большевикам легше буде робити свою роботу. Франція, правдива патріотична Франція, напевно виступить проти цієї гри й не допустить, щоби большевизм панювався в ній, так як перед Гітлером у Німеччині й мабуть скорше... покличе до влади свого Гітлера. Це один з можливих і для москалів несподіваних наслідків женецької ідилії. Рівнож передчасно хвалиться Літвінов „свою“ Лігою Народів — Совітським „союзом“. І він, і ті що його слухали, чудово знають, що не наслідиться він кинути на терези історії того „союзу“, бо якби смів, то не Літвінов ішовби до Женеви, а Ворошилов на Мукден, а Раковський на Париж. Зрештою не треба забувати, що Середня Европа не вся пішла під курателю Барту — вже є блок держав: Німеччини, Угорщини, Югославії, який отверезуючо ділає на розпалені мозки соціалістів з Літвіновим і їх радикальних протекторів знад Сени. (Daily Mail не слушно зачисляє до цього блоку Польщу. Бо не зважаючи на останні посушення її дипломатії, Польща не є неприєдною противничкою Росії, Версалю і Ліги, як є нею Німеччина й Японія. І в жаднім питанні не є так зближена до Німеччини, як нпр. в питанні австрійським Югославія, а в чеським Угорщина.) Поза тим блоком є ще Велика Британія, яку думав випровадити в поле французький міністр закордонних справ, але яка — спокійно й методично — кусник за кусником нівечить всі його хитромудрі комбінації. А як-раз обік крісла, на яким засів в Раді Ліги Літвінов — стоїть порожнє крісло Японії, далекої від СССР в Женеві, але дуже близької від нього — на Далекім Сході...

Страх перед фашизмом привів соціалістів в московську Каносу, а Комінтерн — в женецьку. Недалекий той час, коли неfortunні прочане повернуть туди, де відбувалася Каноса історична, до Риму, як символу руху, на яким судилося найбільшій брехні нашого часу — соціалізові — поломити зуби...

Поки це станеться — треба твердо пам'ятати і ширити думку, що тепер соціалізм і радикалізм опинився в таборі трьох інтернаціоналів, в таборі проти українським і антинациональним. Боротьба з цим табором і з „рідним“ соціалізмом — є одне з найважливіших завдань дня. Україна не повстане, поки не буде знищена в ній гангрена соціалізму.